

Det hendte i 2007

En årskavalkade trykket i Årbok for Den norske kirke

4. januar 2007

Biskop kjøpte miljøkvoter

Biskop Olav Skjevesland valgte fra januar 2007 å kjøpe klimakvoter på sine flyreiser. Bispemøtets preses ble dermed den første kirkelederen på så høyt nivå i Den norske kirke som har forpliktet seg til å betale for CO²-utslipp.

Fokus på miljø har de senere årene stadig økt innen kirkelige organer. Flere av biskopene har markert seg med uttalelser om bevaring av kloden, og miljøvern er også et fokusområde for Bispemøtet.

For å kompensere for CO²-utslipp som flyreiser forårsaker, informerte statsminister Stoltenberg i sin nyttårstale om at regjeringen vil kjøpe klimakvoter for statsansatte som flyr utenlands. Han oppfordret samtidig bedrifter og organisasjoner om å gjøre tilsvarende. Nå har altså biskopen gitt positiv respons.

Agder og Telemark biskop, Olav Skjevesland, har tidligere engasjert seg i utbygging av høyhastighetsbane for tog i Sør-Norge. I håp om hurtigtog holder Skjevesland miljøsakene oppe ved å kjøpe klimakvoter på sine flyreiser.

Det er tradisjon for miljøengasjement i Agder og Telemark. Bispedømmekontoret ble i 2005 landets første miljøfyrtårnbedrift innen kirken. I etterkant av dette har det blitt arbeidet aktivt for at menigheter og fellesråd også skal bli miljøfyrtårnsertifisert.

22. januar

Ungdomsråd med brev til menighetene

Kime – Hamar bispedømmes ungdomsråd – har skrevet brev til alle menighetsråd i bispedømmet. I brevet gir de en presentasjon av ungdomsrådets funksjon og oppgaver, meldes det fra Hamar bispedømmekontor, som har lagt ut brevet på sine nettsider.

«Nå ser vi fram mot 2007, for der er det mange utfordringer og spennende arbeidsoppgaver som venter! Den største utfordringen er denne: Få menigheter rundt om i Hamar bispedømme til å vite hvem vi er! Derfor vil vi si kort og enkelt hva ungdomsrådet er: Et talerør for ungdom!» skriver medlemmene av ungdomsrådet, Anne Lise Brenna Ording, Maren Sofie Løfsgård, Kenneth Bengtsson, Robert Wood, Tollef Hugo og Mattis Øygarden.

«Ungdomsrådet kan fremme saker for bispedømmerådet, og ta opp saker de syns er viktig. Ungdomsrådet er rådgivende organ for bispedømmerådet og kan uttale seg i aktuelle saker.

Ungdomsrådet arrangerer ungdomsting der alle kan si sin mening om bestemte saker, og fremme egne saker.

Vi jobber på oppdrag! Derfor kan alle unge (mellom 15 og 30) sende inn saker til ungdomsrådet som de har lyst til å få løftet opp. Vi legger opp til fire årlige møter som går fra fredag ettermiddag til lørdag formiddag. Disse ønsker vi å holde på forskjellige steder i bispedømmet, så vi i løpet av en toårsperiode har vært innom alle prostiene!» skriver Kime.

28. januar

Tor B. Jørgensen biskop i Sør-Hålogaland

Halvdan Sivertsen, Svolvær byteater og barnekor fra Skjerstad og Tverlandet var blant deltakerne i et folkelig kulturprogram etter vigslingen av Tor Berger Jørgensen til ny biskop i Sør-Hålogaland 28. januar. Vigslingen skjedde i Bodø domkirke og H.M. Kongen var til stede både i kirken og under det etterfølgende kulturarrangementet i Bodø Kulturhus.

Det var Bispemøtets preses, biskop Olav Skjevesland, som foresto vigslingen av den nye biskopen. Ved vigslingsgudstjenesten deltok valgte ledere i Den norske kirke, andre norske biskoper, biskoper fra søsterkirker og representanter for andre kirkesamfunn.

Tor B. Jørgensen (61) etterfølger Øystein I. Larsen som biskop. Jørgensen kommer fra embetet som domprost i Bodø. Tidligere har han blant annet vært misjonsprest i Japan og generalsekretær i Det norske misjonsselskap.

«Kirkens hovedutfordring er å være en kirke for folk som trenger den. Den må søke å bevare den store bredden og det naturlige nærvær i folks liv som folkekirken bærer med seg. Derfor må den stadig våge å være i forandring,» uttalte Jørgensen, som ble utnevnt i statsråd 17. november. I den kirkelige avstemmingen fikk han god støtte både lokalt og sentralt. Fem av ti biskoper hadde ham som førstekandidat. Kirkerådet hadde ham som nr. to med seks førstestemmer.

6. februar

Kan ikke kjøpe oss fra miljøproblemer

«Klimavern må prioriteres på linje med kamp mot konflikter, fattigdom og spredning av dødelige våpen, som vanligvis har satt den politiske dagsorden. Vi kan ikke bare kjøpe oss ut av miljøproblemene.» Dette skrev Mellomkirkelig råd for Den norske kirke i [en uttalelse](#) i anledning av at [FNs klimapanel](#) utgav sin rapport.

Mellomkirkelig råd var opptatt av at Norge ikke bare kan kjøpe seg ut av miljøproblemene: «Vi kan ikke kjøpe oss fri fra vårt eget ansvar for utslippsreduksjoner,» uttalte Mellomkirkelig råd og oppfordret regjeringen til snarest mulig å vedta hvordan Norge skal kunne redusere sine utslipp i betydelig grad.

«Norge har et spesielt ansvar i møte med klimaendringene, av flere grunner. Norge er blant de land i verden som slipper ut mest CO² pr innbygger. Store deler av vår materielle velstand er basert på salg av fossilt brennstoff. Norge har både økonomi og muligheter til å selv gjøre store omstillinger og å bidra til teknologiske nyvinninger som andre kan ha glede av,» skrev Mellomkirkelig råd, og fortsatte: «Regjeringen må vise hvordan Norge skal ta et internasjonalt ansvar gjennom teknologioverføring, prosjekter og tiltak som bidrar til at andre land reduserer sine utslipp. Dersom det skal skje noe som monner, er det ikke nok å fokusere bare på den enkeltes ansvar.»

6. februar

Joiken ble liturgi

Det har vært arbeidet i lang tid med å få høymesseliturgien på sørsamisk i Den norske kirke. Frode Fjellheim tok utgangspunkt i sørsamiske joikemelodier da han skrev den sørsamiske liturgien. Nå foreligger en foreløpig godkjenning av de foreliggende liturgiene fra Nidaros biskop.

I 1996 begynte Utvalg for sørsamisk kirkeliv / Åarjelsaemien Gærhkoetjelemen Moenehtse arbeidet med en sørsamisk liturgi. Den gangen tenkte en ikke på annet enn at den sørsamiske liturgien skal være lik den norske. Derfor startet en med å oversette den norske høymesseliturgien. I dag ville en ha laget en liturgi som i større grad tok utgangspunkt i den samiske virkelighet. Dåpsliturgien som det nå arbeides med, har dette utgangspunktet. Da unngår man også diskusjonen med svenskene om det skal være den norske eller den svenske liturgien som skal være utgangspunkt for den samiske.

Å finne de samiske ord og uttrykk som er dekkende for hva som skal sies, var ofte en utfordring. Anna Jacobsen og Bierna Leine Bientie som arbeidet med oversettelsen, valgte for eksempel det sørsamiske ordet «buerie-sjugnehtidh» for å velsigne. Det samiske ordet er sammensatt av to ord som betyr «god» og «skape». Med andre ord: når Gud velsigner, så «god-skaper» Gud.

7.–9. februar

Den svenske kirkes ledelse på besøk

En delegasjon på 35 toppledere i Den svenske kirke besøkte Norge 7.–9. februar. Delegationen med erkebiskop Anders Wejryd og generalsekretær Lars Friedner i spissen, omfattet hele Den svenske kirkes sentrale kirkeråd i tillegg til en rekke administrative ledere fra kirkehovedkvarteret i Uppsala.

Den svenske kirkes ledelse hadde et sterkt ønske om å få en innføring i det norske trosopplæringsprosjektet. En hel dag var satt av en fyldig presentasjon ledet av prosjektleder Paul Erik Wirgenes. Ellers fikk svenskene blant annet en orientering om den norske gudstjenestereformen, og det var en erfaringsutveksling mellom de to søsterkirkene i spørsmål om stat og kirke, og homofile i kirken.

Kirkerådets leder Nils-Tore Andersen og direktør Jens-Petter Johnsen var vertskap for besøket. De uttrykte glede over at Den svenske kirke kom med en så stor delegasjon på et så omfattende besøk til Den norske kirke.

«Det at de prioriterer et besøk hos oss så høyt, skyldes nok ikke minst den interesse vårt trosopplæringsprosjekt vekker hos vår søsterkirke. Svenskene ser nok behov for å kunne utvikle et systematisk tilbud til kirkens dømte barn og unge, og ønsker å få del i de erfaringene vi har gjort oss,» sa direktør Johnsen.

15. februar

Biskop på sporet

«Jorda blør, eg har dårleg samvit når eg flyr og eg vil ha hjelp til å gjere noko med dette.» Det sa biskop Ole D. Hagesæther til om lag 100 politikarar, fagfolk og togentusiastar som 15. februar var samla til debattmøte om høgfarlsbanar i Noreg. Det var Ressursgruppa for miljø og rettferd i Bjørgvin som hadde teke initiativ til møtet i Bergen rådhus.

«Eg er ikkje god på å driva politikk, eg er god på grunnleggjande verdival. Nokon har gjort eit godt poeng ut av biskopen tek fly. Ja, biskopen er sårbar, han klarer ikkje å la vær å fly. Når sjølv ikkje eg som er så bevisst, klarer å få det til, då må me gjere noko,» sa biskopen som bad om at det ikkje må bli for mykje fokus på traséval, men heller på prinsippa om høgfarlsbane som ei miljøvenleg løysing, før han overlet podiet til politikarane og fagfolka.

«Høgfarlsbane er eit av dei viktigaste miljøtiltaka politikarane må ta stilling til i næraste framtid for å få til ein reduksjon i utsleppa av klimagassar,» sa Kristin Løddøen Hope, prosjektleiar for miljø, forbruk og rettferd i Bjørgvin Bispedømme.

Målet med møtet var å få politikarane til å seie kva dei vil gjere for å få flytrafikken mellom Bergen og Oslo ned på jorda. Statssekretær i Samferdsledepartementet, Steinulf Tungesvik (Sp) fortalde at regjeringa har starta ei utgreiing av høgfarlsbanar i Noreg, og med det har løfta saka frå entusiastnivået til det politiske nivået.

27. februar

Kreativiteten bobler blant salmediktere

Det er kommet inn mer enn 3000 forslag til den nye salmeboka som skal være ferdig i 2010. Medlemmene av Den norske kirkes salmebokutvalg har en vanskelig jobb med å finne ut hva som blir med i salmeboken.

«Salmedikteraktiviteten her til lands viser at man tok feil når man ved midten av forrige århundre sa at salmen var en død sjanger,» sa Åge Haavik som er sekretær for salmebokutvalget, i en kommentar til den store mengden nye salmer. Haavik har også vært

sentral i arbeidet med flere tidligere salmebøker. Nå lover han mange nye salmer fra nye og ukjente salmediktere.

«De fleste av bidragene vi nå vurderer, er blitt til etter arbeidet med Salmer 1997,» hevdet Haavik. Mange av salmene i dagens salmebøker må vike plass for nye. Antakelig vil ca. 500 av salmene i dagens to salmebøker ikke blir med videre.

«Det finnes knapt en eneste salme som ikke noen har knyttet gode opplevelser og minner til. Salmene rører ved det vi bærer innerst i sjelen. Derfor gjør det vondt når noen foreslår å kutte ut 'min salme',» kommenterer Haavik. En del av Salmebokutvalgets oppdrag har vært å kartlegge ulike sangtradisjoner og samle inn nye salmer fra kjente og ukjente diktere og komponister. Salmebøkene skal vise bredde både i formspråk og temavalg.

14. mars

Mark Hanson besøker Norge

Presidenten i Det lutherske verdensforbund (LVF) Mark S. Hanson, innledet 14. mars et fem dagers besøk til Den norske kirke og Den Evangelisk Lutherske Frikirke. Besøket omfattet også audiens hos HM Kongen, møte med statsråd Trond Giske og et møte med statssekretær Raymond Johansen i Utenriksdepartementet.

Mark S. Hanson er ledende biskop (preses) i Den evangelisk lutherske kirke i Amerika (ELCA). Han overtok i 2003 som president i LVF. Han har vist seg som en markant og uredd kirkeleder, og har ved flere anledninger uttrykt seg kritisk til USAs politikk i Irak og Midtøsten. Han har ofte satt søkelys på de kristnes vanskelige situasjon i Midtøsten.

Biskop Hanson bodde i Oslo som 13–14-åring, da hans far var prest ved den amerikanske lutherske kirken i Oslo. Under oppholdet i Norge besøkte Hanson den amerikanske menigheten. Han deltok også på et åpent seminar i Oslo, der søkelyset ble satt på hvilke oppgaver og utfordringer de lutherske kirkene har i verden i dag.

«Hva ser vi at Gud gjør i verden i dag? En av grunnene til at fundamentalistene har så stor fremgang, er at de har et svar på dette, men deres svar er for snevert. Som lutheranere er vi ikke fundamentalister, men sier at Guds ord må tolkes i verden i dag. Derfor er det enklere å være fundamentalist enn lutheraner,» sa biskop Hanson på seminaret.

20.–27. mars

LVF tilbake i Lund etter 60 år

Det lutherske verdensforbund (LVF) markerte sitt 60-årsjubileum i Lund 25. mars 2007. Jubileumsmarkeringen var lagt til LVFs årlige Rådsmøte – som er det høyeste organet mellom generalforsamlingene i det verdensvide fellesskapet av lutherske kirker.

Domkirken i Lund var fullpakket på jubileumsgudstjenesten Menigheten bestod av et fargerikt fellesskap av kirkeledere fra alle verdensdeler. I prekenen nevnte erkebiskop Wejryd flere eksempler på hvor annerledes situasjonen er i dag enn for 60 år siden.

To viktige temaer på Rådsmøtets dagsorden var retningslinjer for samtale om homofili i de lutherske kirkene, og en felles luthersk forståelse av hva en biskop er. Et dokument om biskoptjenesten kom velberget gjennom forhandlingene og ble vedtatt av Rådet.

Mer om LVF-møtet i Lund her:

- [LVF's 60-årsjubileum feiret i domkirken i Lund](#)
- [Luthersk enighet om hva en biskop er](#)
- [Vedtok retningslinjer for samtale om homofili](#)

27. mars

Kirken mobiliserte for Klimaløftet

«Kirken jobber med miljø fremfor alt i nettverk sammen med mange andre organisasjoner, blant annet Grønn Hverdag, Forum for utvikling og miljø og Kirkens Nødhjelp, og vi har lenge tatt til ordet for en bred folkelig mobilisering for miljøet. Derfor er Den norske kirke glad for klimakampanjen og ønsker å støtte den,» sa Kirkerådets direktør Jens-Petter Johnsen i et innlegg ved åpningen av kampanjen Klimaløftet i Oslo.

Det var miljøvernminister Helen Bjørnøy som sammen med en rekke engasjerte «klimavenner» lanserte kampanjen Klimaløftet. Kampanjen skal rette seg mot husholdninger, bedrifter, kommuner og offentlig etater. Kampanjen skal bidra til økt forståelse, engasjement og motivasjon til å være med og redusere klimautslippene. Eksempler er foredragsturneen «[Himmel og Hav](#)», skreddersydde foredragspakker, et handlingsprogram for næringslivet og en fotokonkurranse ved navn "Se klima!".

«Vi vil fremfor alt forsøke å mobilisere hele vårt landsdekkende nettverk med 1250 menigheter for å være møteplass, talerør og deltaker i de aktivitetene som skjer i forbindelse med klimakampanjen,» sa direktør Johnsen.

Miljøvernministeren åpnet også nettportalen www.klimaloftet.no, som skal være en samlende nettside for klimaarbeidet.

29. mars

Størst av alt ble enda større

92 nye menigheter ble tildelt i alt 19,3 millioner kroner i trosopplæringsmidler. Til sammen er nå mer enn hver fjerde menighet en prosjektmenighet.

«Det har vært spennende å se hvordan kvaliteten i menighetenes søknader øker år for år. Vi kan se utvikling i søknadene fra menigheter som har søkt flere ganger. Erfaringer fra forsøkene som er i gang, skinner ofte gjennom i disse søknadene,» fortalte prosjektleder for trosopplæringsreformen i Den norske kirke Paul Erik Wirgenes.

350 menigheter i Den norske kirke har nå mottatt prosjektmidler fra trosopplæringsreformen. Det er to år igjen av den femårige forsøks- og utviklingsfasen som har innledet reformen, og det forberedes en opptrapping av en fornyet trosopplæring i alle menigheter i Den norske kirke i årene som kommer.

«De menighetene som tildeles midler, bærer et ansvar på vegne av alle menigheter i Den norske kirke. Det de gjør, skal vise vei for en fornyelse for hele kirken,» sa Wirgenes. Han syntes samtidig det var trist å skuffe dem som ikke fikk prosjektmidler. «Særlig trist er det å gi denne meldingen til menigheter som nå har søkt fire ganger,» sa prosjektlederen.

25. mai ble det tildelt nesten 4,7 mill kroner til 27 nye regionale- og nasjonale prosjekter i regi av trosopplæringsreformen i Den norske kirke.

20. april

Kirkene i Midtøsten tømmes

«Situasjonen for de kristne kirkene i Øst-Jerusalem og i de palestinske områdene blir mer og mer dramatisk. Det skyldes at livsforholdene for palestinere forverres hele tiden,» sa generalsekretær Olav Fykse Tveit etter en delegasjonsreise til Midtøsten med ledere fra Den norske kirke.

Delegasjonen fikk se klare tegn på at situasjonen for befolkningen i Øst-Jerusalem og i de palestinske områdene er dramatisk. Familier får ikke bo sammen, menighetene kan ikke samles, tilgang til jobb blir vanskelig, transport hindres og vanskeliggjøres.

«Alminnelige mennesker lider hver dag. Det palestinske samfunnet, særlig i Gaza, er også utsatt for voldshandlinger fordi spenninger internt øker i denne situasjonen. Når dette varer over så lang tid, øker trykket og det blir stadig verre å holde ut. Mange unge orker ikke mer og flytter,» fortalte Olav Fykse Tveit, som oppfordret norske kristne til å støtte de kristne i Palestina ved å besøke dem.

Den norske delegasjonen som besøkte Israel og Palestina 14.–19. april bestod av biskop Helga Haugland Byfuglien, biskop Ernst Baasland, direktør i Kirkerådet Jens-Petter Johnsen, lektor og medlem av Mellomkirkelig råd Berit Hagen Agøy, og generalsekretær Olav Fykse Tveit i Mellomkirkelig råd.

2. mai

Kirkene møtte UNE

En kirkelig delegasjon møtte direktøren i Utlendingsnemnda (UNE) Terje Sjeggstad til samtale. Med i delegasjonen var blant andre Bispemøtets preses Olav Skjevesland, gen.sek. i Mellomkirkelig råd Olav Fykse Tveit og gen.sek. i Norges Kristne Råd, Ørnulf Steen.

Samtalen var en del av en lengre dialogprosess mellom kirkene og utlendings- og asylforvaltningen. Kirkene i Norge er tungt engasjert i asylspørsmål og har en stor kontaktflate inn mot dette komplekse problemfeltet – sentralt gjennom politisk arbeid, men først og fremst lokalt gjennom erfaringene og møtene med asylsøkere i menighetene.

«Vi er glade for at vi kan ha et godt, respektfullt og ærlig samtaleklima med ledelsen i UNE, og håper dette også fortsetter i tiden framover. På denne måten har vi et rom hvor vi kan utfordre hverandre og gi uttrykk for bekymring i enkeltsaker eller praksis i forvaltningen når dette skulle melde seg. For øyeblikket er vi mest bekymret for saker der religiøst forfulgte og asylsøkere som har konvertert, risikerer retur,» uttalte Olav Skjevesland. «Fra kirkens side mener vi at Utlendingsnemnda har operert med en for privatisert oppfatning av religionen.»

Blant sakene som ble tatt opp på møtet, var UNEs forståelse av religion som privatsak, slik det kommer til uttrykk i et praksisnotat om religion som grunnlag for asyl. Dette har ført til at man har returnert konvertitter til land hvor konvertering er forbudt.

5. mai

Avlyst fotballkamp

5. mai var det planlagt fotballkamp mellom imamer og prester som en del av konferansen «Skulder ved skulder i Oslo», men den ble avlyst i siste liten. Konferansen ble arrangert av Mellomkirkelig råd for Den norske kirke sammen med Det islamske forbundet. På programmet sto blant annet samtaler om religion og kjønnsroller, og den planlagte fotballkampen skulle være et innsteg til samtalen. Saken fikk bred omtale, også i flere internasjonale medier.

«Vi ser at det ville blitt galt å stille med et prestelag uten kvinner, fordi dette blir tolket som et kjønnspolitisk signal. I forkant av kampen har det kommet motstridene signaler om premissene for å gjennomføre den, og vi tar ansvaret for at kvinners deltakelse ikke var tilstrekkelig avklart på et tidlig nok tidspunkt. Derfor har vi valgt å avlyse fotballkampen. Vi håper at vi et annet år kan finne en annen løsning som vi blir enige om i god tid,» sier generalsekretær Olav Fykse Tveit i Mellomkirkelig Råd.

Konferansen «Skulder ved skulder i Oslo» som ble arrangert på Elvebakken skole i Oslo, har ellers gått som planlagt. På programmet stod blant annet samtaler om religion og kjønnsroller. Olav Fykse Tveit mente at debatten rundt den planlagte fotballkampen likevel viste seg å bli et nyttig innsteg til samtalen.

10. mai

Fagdagar om kyrkjetekstil

I Sælen kyrkje i Bergen var saksbehandlarar frå bispedømekontora og fagfolk på kyrkjekunst samla til fagdagar 10. og 11. mai. Som del av fagdagane var det òg ei utstilling av kyrkjetekstilar som er laga til kyrkjer i Bjørgvin dei siste 10 åra.

Tekstilar til bruk i kyrkja, anten det gjeld dei liturgiske kleda presten har på seg eller klede på preikestol, altar eller lesepult, skal godkjennast av biskopen før bruk. Biskopane i Bjørgvin og i fleire andre bispedøme har engasjert eit fagråd av kunstnarar, prestar, kunsthistorikarar eller andre fagfolk for å få faglege råd til behandlinga av slike saker. Det var fagrådet i Bjørgvin som hadde ansvar for desse nasjonale fagdagane.

«De har ei teneste som skal prega kyrkja i år etter år. De skal ta vare på tradisjonen, samstundes som de skal bryta tradisjonen mot det funksjonelle. De skal finne symbol som er gamle, men gjerne kan presenterast på ein ny måte,» sa biskop Hagesæther då han opna fagdagane. Han la vekt på at kyrkjekunsten skal herleggjera Guds namn og forkynta på ein anna måte enn med ord.

På programmet var mellom anna eit foredrag om kyrkjetekstilar i historisk perspektiv. Vidare hadde deltakarane foredrag om stoff, søm og handverk knytt til kyrkjetekstilar, stell og vedlikehald av tekstilar og ei omvisning i kyrkjesamlinga ved Bergen museum.

18. mai

Tok afghanerne på alvor

Mellomkirkelig råd for Den norske kirke og Kirkens Bymisjon oppfordret myndighetene til å ta afghanernes rop om hjelp på alvor. Samtidig oppfordret de menighetene til solidaritet og diakonal støtte til asylsøkerne som gikk protestmarsj fra Trondheim til Oslo. Bispedømmene langs pilegrimsleia fikk brev om dette.

Kirkens Bymisjon og Mellomkirkelig råd engasjerte seg også til støtte for de sultestreikende afghanerne sommeren 2006. De tok den gang ikke stilling til hvorvidt hver enkelt burde innvilges asyl eller ikke, fordi det lå utenfor deres kompetanse- og ansvarsområde. Men de mente at eventuelle returer ikke burde gjennomføres før situasjonen i Afghanistan tilsa at det var trygt.

«Vi får høre fra faglig hold at situasjonen i Afghanistan blir stadig verre. Det hersker stor uenighet i spørsmålet om hvilke steder som kan defineres som trygge – og hvorvidt flyktningene har reell tilknytning til disse områdene. Derfor er det fremdeles vår vurdering at norske myndigheter må vise varsomhet og ikke gjennomføre eventuelle returneringer før situasjonen i Afghanistan har blitt tryggere, og i alle fall ikke mot FNs anbefalinger,» sa Olav Fykse Tveit, generalsekretær i Mellomkirkelig råd. Som i fjor sommer tok Mellomkirkelig råd heller ikke nå stilling til enkeltpersoners saker, om hvorvidt de bør innvilges asyl eller ikke.

3. juni

Miljø-Norge og Kirke-Norge samlet

«Vi holder framtiden til denne planeten i våre hender,» sa biskop Desmond Tutu i sin preken i Ishavskatedralen i Tromsø på Skaperverkets dag 3. juni. Han oppfordret regjeringer til å lytte til folk som er bekymret for framtiden.

Kronprins Haakon var til stede under den tv-sendte gudstjenesten som samlet Miljø-Norge i kirken. Gudstjenestens internasjonale perspektiv var tydelig ved at gjester fra ulike verdenshjørner deltok med vitnesbyrd om hvordan klimaendringer allerede påvirker dagliglivet der de bor. Det offisielle Norge, utenlandske kirkelige gjester og representanter fra FNs Miljøprogram var til stede. Gudstjenesten markerte Skaperverkets dag og Verdens miljøverndag som ble arrangert i Tromsø de påfølgende dagene.

«La din kjærlighet og omsorg for skaperverket bli vår. Gi oss vilje og kraft til å vende om og kjempe på livets side. I troen på deg, og sammen med alle dine skapninger, samles vi for ditt ansikt – i takknemlighet for livets gave og i bønn for en såret jord.» Denne bønnen ble bedt ved starten av gudstjenesten i Ishavskatedralen.

Skaperverkets dag ble også feiret i mange andre kirker i tiden etter pinse. Fra Mellomkirkelig råd ble det sendt ut [et ressurshefte til alle menighetene](#) med temaet «Is som smelter», som et hjelpemiddel til å tilrettelegge slike gudstjenester.

8. juni

Kirkerådet miljøfyrtårn

Kirkerådets sekretariat i Kirkens hus i Rådhusgata i Oslo har forpliktet seg til blant annet å redusere strømforbruket, redusere restavfallet og bruke klimabilletter ved flyreiser. Dermed har Kirkerådet oppfylt kravene til å være miljøfyrtårn. Direktør i Kirkerådet Jens-Petter Johnsen fikk overlevert beviset på miljøsertifiseringen av daglig leder Morten Leuch Elieson i Stiftelsen Miljøfyrtårn.

«Miljøsertifiseringen av bedrifter og offentlige kontorer er et godt redskap for å rette oppmerksomhet mot praktiske konsekvenser av miljøengasjementet. Derfor har kirken gjennom et eget nettverksarbeid utviklet krav for sertifisering av lokale kirkekontorer. Flere er allerede sertifisert,» sa Jens-Petter Johnsen. Han var glad for at Kirkerådets administrasjon nå ble underlagt løpende kontroll og oppfølging for å påse at sertifiseringskravene følges.

«Mange store og små tiltak er nødvendige for å få til en endring i retning av bærekraft. Ved siden av å være en profetisk røst i samfunnsdebatten, ønsker kirken å forbedre egen praksis. Vi vil feie for egen dør,» sa kirkerådsdirektøren.

Offentlige og private bedrifter og virksomheter som går gjennom en miljøanalyse og deretter oppfyller definerte bransjekrav, sertifiseres som Miljøfyrtårn. Analysen går særlig på bedriftens HMS-arbeid, avfallshåndtering, energi, transport og innkjøp.

19. juni

Tok opp asylpraksis med myndighetene

En kirkelig delegasjon møtte statssekretær for integrerings-, innvandrings- og mangfoldssaker, Libe Rieber-Mohn, i Arbeids- og inkluderingsdepartementet for å diskutere norsk asylpraksis overfor trosforfulgte. I den kirkelige delegasjonen deltok representanter fra Mellomkirkelig råd for Den norske kirke, Norges Kristne Råd og Norsk misjon i Øst.

«Kirkene i Norge har i lengre tid vært bekymret for asylpraksisen i forhold til trosforfulgte. Mange trosforfulgte som søker asyl i Norge, sendes tilbake til hjemlandene sine hvor de risikerer trakassering og forfølgelse. Vi er i kontinuerlig dialog med Utlendingsnemnda (UNE) om dette, og nå ser vi fram til å ta opp problematikken med politisk ledelse i Arbeids- og inkluderingsdepartementet (AID). Det er her ansvaret ligger, sa koordinator for Norges Kristne Råds flyktningnettverk,» Eva Frydenborg.

«Norske myndigheter legger til grunn for sin returpraksis at konvertitter unngår forfølgelse så lenge de tier om sin religiøse overbevisning. Dette samstemmer ikke med vår tolking av religionsfriheten og ytringsfriheten slik disse prinsippene framgår i den europeiske menneskerettighetskonvensjonen. Det er dypt beklagelig at norske myndigheter på denne måten legger føringer for hvordan mennesker skal utøve sin religion,» kommenterte Erlend Rogne, nestleder i Mellomkirkelig råd.

23.–27. juni

Ungdommens kirkemøte 2007

Ungdommens kirkemøte (UKM) ble holdt i Ulsteinvik 23.–27. juni. UKM er et nasjonalt organ i Den norske kirke, som møtes én gang hvert år – første gang i 1993.

Det var 36 delegater som møtte – to fra hvert bispedømme pluss samisk representasjon, en delegat fra døvekirken, og en fra hver av de kristne ungdomsorganisasjonene.

Årets UKM hadde hovedfokus på klimatrussel, miljø, forbruk og rettferd, som også var hovedtema på Kirkemøtet i november. UKM fattet et vedtak med tittelen «Økologisk tro». Kirkens arbeid i aldersgruppa 18–30 var en annen viktig sak på UKM. I en uttalelse ble det spurt: «Trosopplæringsreformen medfører et fokus på arbeid med barn og unge mellom 0–18 år, men hva skjer den dagen ungdommen fyller 18 år? Hvilket tilbud kan da kirken tilby en gruppe som har vært vant til at ting blir lagt til rette for dem?»

Mer om UKM 2007 her:

- [Miljøutfordring til regjeringen fra UKM](#)
- [Vil forplikte seg til å leve grønt](#)
- [Vedtaket frå 1997 må ikkje oppretthaldas](#)

- [Alle vedtak og saksdokumenter](#)

26. juni

Kirken i skjærgården

Menigheter i Lister prosti gikk sammen om å presentere kirkelig tilbud for turister og båtfolk sommer 2007 gjennom en egen brosjyre.

Ekteparet Sigurd og Sigrid Knutsen som var vertskap i kapellet i Korshavn, sa etter sesongen at de hadde blandet elementer fra sjømannskirker og fra bymisjonen, og resultatet var åpent kapell i Korshavn i hele juli. 1500 mennesker var innom kapellet denne sommermåned. Folk kom både på hjul og kjøll og stakk innom den lokale «sjømannskirka» som hadde åpent fra kl.11 til 17 hver dag . Mens andre kirker opplevde en stille sommertid, hadde Korshavn kapell valgt å firedoble antall gudstjenester. Det gav resultater.

Sokneprest Stein Reinertsen i Farsund anbefaler menigheter å gå sammen om å presentere et sommerprogram som kan distribueres strategisk på steder hvor turister er. Brosjyren som ble brukt i Lister, kan brukes som en idé. Den har fungert godt, og særlig det historiske og kulturelle innhold har mange satt pris på.

«Vi har også ønsket å trekke fram de kulturelle og historiske sidene ved stedene der de kirkelige arrangementene foregår,» fortalte kultursjef i Lyngdal kommune Jon Kleveland, som sammen med prestene i prostiet var en drivkraft i dette arbeidet. Alle stedene arrangementene er lagt til, har en rik kulturarv.

29. juni

Salmeoversettere etterlyst

«Vi sitter nå med et knippe utenlandske salmer som trenger å oversettes til norsk,» sa rådgiver Åge Haavik på vegne av utvalget som lager ny salmebok til Den norske kirke. «Alle som vil, kan få tilsendt salmene og prøve seg.»

Etter en gjennomgang av utenlandske salmebøker hadde utvalget funnet mange verdifulle nye salmer. Noen få svenske og danske ville utvalget beholde i sin originale form, mens de mente at andre burde oversettes. Det dreide seg stort sett om salmer som burde oversettes fra svensk, dansk og engelsk.

«Vi håper på god hjelp utenfra. Alle kan få prøve seg, enten de er profesjonelle eller dyktige amatører. Vi lager ingen konkurranse og gir heller ikke oppgaven som et oppdrag til utvalgte personer. Da Salmer 1997 ble laget, hadde vi god erfaring med det vi kalte 'en håpefull kunngjøring'. Vi prøver oss med det samme denne gangen også,» sa Haavik, som samtidig etterlyst nye melodier til et knippe tekster. «Vi vet det er mange her i landet som kan lage gode, sangbare melodier, og vi vil rette en håpefull kunngjøring til dem også,» sa han.

Salmebokutvalget sitter nå igjen med 1000 salmer som kommer til å være med inn i de avsluttende rundene av salmebokarbeidet. 735 av disse er fra Norsk Salmebok eller Salmer 1997. I tillegg er det foreløpig valgt ut 244 nye salmer fra ca. 4000 innsendte forslag.

4. juli

Kirkeledere mot kjønnslemlestelse

«Ledere innenfor ulike trossamfunn har en sentral rolle når det gjelder å bekjempe holdninger som kan legitimere kjønnslemlestelse av barn.»

Denne uttalelsen kom fra seks fremstående kvinnelige kirkeledere i Norge: biskopene Solveig Fiske, Helga Haugland Byfuglien og Laila Riksaasen Dahl, styreleder i Kirkens Nødhjelp, Inger Johanne Wremer, seksjonssjef i Kirkerådet, Synnøve Hinnaland Stendal og kompetansesjef i KA Kirkelig arbeidsgiver- og interesseorganisasjon, Marit Halvorsen Hougnæs. De understreket sin uttalelse at et tradisjonsoppgjør på dette feltet er et lederansvar. Videre sa de:

«Kampen for barn og kvinners rettigheter er på langt nær vunnet. Denne sommerens søkelys på kjønnslemlestelse av barn og unge kvinner har vært en kraftig påminnelse om dette. Religiøse ledere innenfor ulike trossamfunn har i denne situasjonen en sentral rolle når det gjelder å bekjempe holdninger som kan legitimere denne type praksis.

Som ledere i Den norske kirke og i kirkelige organisasjoner vil vi sterkt ta avstand fra en skikk som lemlester kvinnekroppen og som gjør samliv smertefullt og barnefødsler helsefarlig. Vi er kjent med at denne skikken også praktiseres i områder med tilknytning til kristendommen. Ingen kulturelle hensyn kan forsvare denne form for overgrep mot kvinner.»

22. august

Rett til å konvertere

Islamsk Råd Norge og Mellomkirkelig råd for Den norske kirke understrekte i en felles erklæring at alle fritt skal kunne velge sin tro. Det skal være første gang at en kirke og en representativ muslimsk nasjonal organisasjon sammen anerkjenner retten til å konvertere.

«Vi tar avstand fra og ønsker å motvirke vold, diskriminering og trakassering som følge av at mennesker ønsker å konvertere eller har konvertert fra en religion til en annen, enten det skjer i Norge eller i utlandet,» heter det i [uttalelsen](#). Den ble presentert for pressen av leder Senaid Kobilica og generalsekretær Shoaib Sultan på vegne av Islamsk Råd Norge, og generalsekretær Olav Fykse Tveit og prest Anne Hege Grung på vegne av Mellomkirkelig råd for Den norske kirke.

«Den mangeårige dialogen mellom Islamsk Råd Norge og Mellomkirkelig råd for Den norske kirke har gitt oss mulighet til å se at begge parter anerkjenner religionsfriheten fullt ut. Derfor

har vi valgt å lage en felles erklæring som fastslår dette viktige prinsippet, slik at ingen skal være i tvil om hva vi mener,» sa generalsekretær i Mellomkirkelig råd, Olav Fykse Tveit.

«Trosfrihet innbærer en soleklar rett til å skifte religion, og selv om konverteringer ikke er et stort tema i Norge i dag, er det allikevel viktig for oss å fastslå prinsippet,» sa generalsekretær i Islamsk Råd Norge, Shoaib Sultan.

4.–9. september

Sibiu-møtet gav håp om fornyelse og enhet

Over 2500 utsendinger fra hele det europeiske kontinentet møttes 4.–9. september 2007 i Sibiu, Romania, til det tredje European Ecumenical Assembly (EEA). EEA3 hadde temaet «Kristi lys skinner for alle. Håp om fornyelse og enhet i Europa».

EEA-konferansene blir arrangert av Konferansen av Europeiske Kirker (KEK) og rådet for europeiske katolske bispekonferanser (CCEE). De er dermed det mest representative forum for kristenheten i Europa.

«Dette møtet har vært preget av kjærlighet mellom kristne brødre og søstere. Vi bekjenner i trosbekjennelsen at kirken er fellesskap. Denne uken har vi opplevd dette og blitt inspirert til videre arbeid for kristen enhet,» sa biskop Helga Haugland Byfuglien, som deltok som delegat på møtet i Sibiu.

Mer om EEA3 i Sibiu her:

- [Norsk ungdom utfordrer det økumeniske kirkemøtet i Romania](#)
- [Inspirert til fortsatt enhetsarbeid](#)
- [Vil ha en hel kirke](#)

10. september

Valg i 204 menigheter

Høsten 2007 var det menighetsrådsvalg i 204 av de 1279 menighetene i Den norske kirke. Disse menighetene vedtok før 2005-valget å delta i en prøveordning med valg hvert annet år på halvparten av medlemmene. Flere av menighetene avholdt menighetsrådsvalg samtidig med kommune- og fylkestingsvalget mandag 10. september. Det var første gang denne muligheten har vært til stede, siden menighetsrådsvalgene hittil har vært avholdt samme år som stortingsvalgene.

Valg av menighetsråd foregår vanligvis andre og/eller tredje søndag i oktober. I de menighetene som ikke hadde lagt valget samtidig med Kommune- og fylkestingsvalget, ble det avholdt 14. og/eller 21. oktober.

Hensikten med prøveordningen med at halve rådet står på valg hvert annet år, er å sikre økt kontinuitet i menighetsrådet. I flere menigheter har det vært et problem at hele rådet skiftes ut ved hvert valg. Etter valget i 2009 skal denne prøveordningen evalueres.

Før sommerferien sendte Kirkerådet en henvendelse til Kultur- og kirkedepartementet der det ble skissert en storsatsing foran menighetsrådsvalget i 2009 og bispedømmerrådsvalget i 2010. På bakgrunn av utspill både fra stortingspolitikere og regjeringsmedlemmer regner Kirkerådet med at kirken vil få støtte til økt fokus på menighetsrådvalgene.

25. september

Mat og handel

Nidaros biskop, fylkesmannen i Nord-Trøndelag og fylkesmannen i Sør-Trøndelag arrangerte en konferanse om temaet «Mat og handel – samtaler om bærekraft og utvikling». Konferansen ble arrangert i samarbeid med bondelagene i Sør- og Nord-Trøndelag og Kirkens Nødhjelp, og den fant sted i Erkebisppegården i Trondheim. Fylkesmennene i de to fylkene og Nidaros biskop har tidligere arrangert to tilsvarende konferansen med stort hell, og ønsket å følge opp denne tradisjonen.

«Mat og handel er et vanskelig tema, likevel engasjerer det mange nordmenn,» stod det å lese i konferanseinvitasjonen. «Samtidig som Norge har en sårbar matproduksjon, er vi et lite land med ambisjoner om å hjelpe fattige land ut av fattigdommen – blant annet gjennom handel. Denne kombinasjonen er ikke bare enkel. For mange bønder er det viktig å verne om egen næring, mens for mange utviklingsorganisasjoner er hensynet til import fra fattige land viktig. Kommer disse to hensynene i konflikt med hverandre?» ble det spurt i invitasjonen.

Konferansedagene omfattet et variert program med samtaler, debatter og foredrag, og med en egen gudstjeneste i Nidarosdomen.

2. oktober

Vold mot barn er ukristelig

I en uttalelse fremholdt Bispemøtet at vold og overgrep mot barn er ulovlig og ukristelig. «Vold mot barn – i enhver form, og uansett begrunnelse – bryter med norsk lov og er i strid med kristen og allmenn-menneskelig etikk,» heter det i uttalelsen som blant annet kom etter dialog med Barneombudet om saken.

«Tidligere tider praktiserte fysisk avstraffelse som et ledd i barneoppdragelsen. I dag har vi kunnskap om at slike straffemetoder virker nedbrytende og krenkende på barn. Mange har varige psykiske eller fysiske skader etter å ha vært utsatt for voldelig oppdragelse i sin barndom. For kirken er det viktig å sette søkelyset på religiøst motivert vold mot barn. Stundom begrunnes slik vold med at Bibelen oppfordrer foreldre til 'å tukte' barna. Bispemøtet vil minne om at ordet 'tukt' i dag har fått en annen betydning enn hva ordet hadde

i tidligere tider. Ordet 'tukt' er i moderne norsk språkbruk nærmest ensbetydende med fysisk avstraffelse,» uttalte Bispemøtet.

Biskopene var tydelige på at ordet 'tukt' i dag er uegnet til å gjengi det saken positivt dreier seg om når Bibelen taler om foreldres ansvar for å oppdra og veilede sine barn. De kom med en klar anbefaling om at ordet fjernes i bibeloversettelser og erstattes med ord og uttrykk som er mer saksvarende.

21. oktober

Nynorsk kyrkjemål i 100 år

I 2007 var det hundre år sidan nynorske bibeltekstar og liturgi vart godkjende til kyrkjebruk. Dette blei markert med ei gudsteneste i Vangskyrkja på Voss den 21. oktober.

Etter ein kongeleg resolusjon frå 28. oktober 1907 blei Tekstbok for Den norske kyrkja og Altarbok for Den norske kyrkja autoriserte. I dag blir nynorsk liturgi nytta i om lag 250 kyrkjesokn, det vil seie i om lag 20 prosent av kyrkjelydane.

Ifølgje professor Jarle Bondevik var det i Kristiania nynorsk kyrkjemål først blei teke i bruk. Dei første bygdene som tok nynorsk til kyrkjemål, var Bygland (1906), Vinje (1908) og Rauland (1908). I Bjørgvin var Ullensvang, Kinsarvik og Odda først ute (1912). Stryn kom i 1913 og Voss i 1918.

Jubileumsgudstenesta på Voss samla mange. Preika var ved kapellan Ivar Molde. Han sa mellom anna: «Men er då språk, målsak, så viktig? Er det ikkje innhaldet som tel – langt meir enn språk, form? Både ja og nei. Visst er innhaldet det viktigaste, gudsordet slik det kjem til oss i Skrift, i vedkjenning. Men skal innhaldet nå fram, skal budskapet ha berekraft, ja, så er det og viktig at han kan nå oss i ei form så me kan kjenna: Dette er vårt eige – det heilage i det kvar dagslege, gudsordet i den gode heimabunaden. Skapa tru og liv kan berre Gud. Men menneskeleg talt kan me òg gjera vårt.»

1. november

Medarbeidarmånad

I november 2007 var det medarbeidarmånad i Bjørgvin bispedøme. Alle kyrkjelydar blei oppmoda om å gjere noko for sine ulønna medarbeidarar. 109 av dei 181 sokna i bispedømet rapporterte om ca 137 tiltak som blei gjennomført for å ta vare på eller rekruttera ulønna medarbeidarar.

Bjørgvin bispedøme er inne i ei stor satsing på ulønna – frivillige – medarbeidarar. Satsinga, som har fått namnet «Saman som medarbeidarar», går over ein heil soknerådsperiode, fire år. Det kan vere vanskeleg å halde fokus på ei sak i så lang tid, difor blei kvart sokn oppmoda til

å gjere minst eitt stort eller lite medarbeidartiltak i november. Tiltaket skulle vere knytt til rekruttering eller oppfølging av medarbeidarar.

Dei sokna som rapporterte, sa at tiltaka omfatta 3418 medarbeidarar og at dei har til saman 4531 ulønna medarbeidarar i desse sokna (det gjev eit snitt på ca 40 ulønna medarbeidarar pr. sokn). Oppgåvene er mangfaldige, blant vanlege tenester er ei rekkje tenester knytt til sjølve gudstenesta, arbeid med kyrkjekaffi, leiaroppgåver i barne- og ungdomsarbeid, dugnadsarbeid, arbeid i råd og utval av ulike slag, kyrkjeskyss, besøksteneste eller musikkarbeid. Det vanlegaste tiltaket som blei meldt, var fest eller temasamlingar for medarbeidarane.

5. november

Fire biskopkandidatar i Møre

Møre bispedømmeråd nominerte fire kandidatar til embetet som ny biskop i Møre etter Odd Bondevik – som er pensjonist frå 1. mars 2008. Dei nominerte var sokneprest Berit Øksnes (48), Skiptvedt; leier i Presteforeininga Ingeborg Synøve Midttømme (46), Oslo; praktikumsrektor Halvor Nordhaug (54), Ås; og prost Bjarne Olaf Weider (59), Jessheim. Det er første gong det ved ein bispenominasjon er nominert like mange kvinner som menn. Bispedømmerådet kunne nominere fem kandidatar, men nøgde seg med å nominere fire.

Seinare skulle det vise seg at rektor Halvor Nordhaug fekk flest røyster under avstemminga, då resultatet blei gjort offentleg 15. januar 2008. 140 hadde røysta på Halvor Nordhaug som førstekandidat. Leier i Presteforeininga, Ingeborg Synøve Midttømme, kom på andre plass med 62 første røyster. Sokneprest Berit Øksnes kom på tredje med 30 første røyster.

På bakgrunn av avstemmingsresultatet sa biskopane og Kyrkjerådet si meining før Kongen i statsråd skulle avgjere saka. Ni av biskopane hadde Nordhaug som førsteval. Ein hadde Ingeborg Midttømme på første plass, og ein ønskte seg sokneprest Berit Øksnes.

I Kyrkjerådet fekk Nordhaug åtte stemmer som nummer ein, mens Ingeborg Midttømme fikk sju stemmer som nummer ein. Ingeborg Midttømme fekk flest stemmer på andre plass og prost Bjarne Olaf Weider flest stemmer som nummer tre.

6. november

Felleskristen samling

En representant for Den norske kirke og tre andre ledere fra norsk kirkeliv var invitert til nettverkskonferansen The Global Christian Forum i Nairobi i Kenya fra 6.–9. november. 250 kirkeledere fra alle store kristne kirker og tradisjoner møttes til den årlige konferansen.

Generalsekretær Olav Fykse Tveit fra Mellomkirkelig råd for Den norske kirke som også representerte Det Lutherske Verdensforbund, reiste sammen med representanter for andre norske kristne trossamfunn – generalsekretær Ørnulf Steen fra Norges Kristne Råd, daglig leder Rolf Ekenes fra Norsk Råd for Misjon og Evangelisering, og Terje Hegertun, stipendiat ved Menighetsfakultetet og pinsevennleder.

The Global Christian Forum blir ansett som det bredeste møtstedet der alle kristne tradisjoner er representert – blant annet romersk-katolske, ortodokse, anglikanere, protestanter, evangelikale, pinsevenner og uavhengige kirker. Forumet ble etablert i 1998 og hensikten er å motvirke følgene av kirkesplittelsene og finne fram til et felles kristent vitnesbyrd i dagens verden og konkretisere dette best mulig.

Årets møtetema var «Vår reise med Jesus Kristus, forsoneren». Deltakelse i forumet skjer på invitasjon, og ett kriterium er å bringe sammen representanter fra kirkesamfunn som har lang erfaring med dialog og kirker som har samtalt lite med hverandre.

9. november

Innvandrernes plass

Ingrid Vad Nilsen, prost og leder i Mellomkirkelig råd for Den norske kirke, ble tildelt Olavsstipendet for å arbeide med et prosjekt om innvandreres plass i norske folkekirkemenigheter. Olavsstipendet ble overrakt i Kirkedepartementet. Det består av permisjon med lønn i ett år samt hundre tusen kroner i stipend.

Prosjektet vil omfatte studier i tre menigheter i norske småbyer eller tettsteder der tallet på innvandrere er så lite at det ikke gir grunnlag for å skape egne felleskap ut fra etnisitet eller språk, og der det kirkesamfunnet innvandrere kommer fra, ikke finnes.

«Jeg ønsker å se om innvandrerne i slike situasjoner blir religiøst passive eller om de blir integrert i etablerte menigheter. Mitt hovedfokus vil være Den norske kirke og dens evne til å ta imot og integrere nye landsmenn i det lokale kirkeliv,» forklarte Vad Nilsen.

En av spørsmålsstillingene er hvilke faktorer som frastøter eller inkluderer mennesker med kristen bakgrunn, men som kommer fra en annen etnisk og kulturell sammenheng.

«Vi er aktive i dialog med muslimer, vi støtter deres rett til å bygge moskeer og leve ut sitt religiøse liv i et kristent land. Men det har vært mindre fokus på kristne innvandrere og vårt forhold til dem, eller vår evne til å etablere et nytt og større «vi» der nye landsmenn er en naturlig og integrert del av Den norske kirkes arbeid både lokalt og nasjonalt,» sa Vad Nilsen.

12.–17. november

Kirkemøtet 2007

Kirkemøtet 2007 ble arrangert på Øyer fra 12. til 17. november. Møtet hadde fokus på miljø- og klimautfordringene med «Himmelens og jordens Skaper» som tema, hentet fra kirkens trosbekjennelse. Biskop Martin Lønnebo, som har hatt en ledende rolle i den svenske kirkes miljøengasjement, holdt hovedforedraget, og det var også innlegg av miljø- og utviklingsminister Erik Solheim.

Kirkemøtet ønsket en bærekraftsreform for miljøet fram mot 2017. Kirkemøtet vedtok en ny [Plan for diakoni i Den norske kirke](#).

Spørsmålet om homofile som lever i partnerskap skal kunne vigsles og ansettes i kirkelige stillinger, ble behandlet på Kirkemøtet som en konsekvens av Lærenemndas uttalelse i 2006. Med 50 av 84 stemmer vedtok Kirkemøtet at det ikke lenger er like stor enighet om premissene for vedtakene som gjelder homofile i partnerskap i vigslet tjeneste som det var i 1995 og 1997, og at Kirkemøtet derfor finner det vanskelig å videreføre som felles rådgiving det som ble sagt i kirkemøtevedtakene fra 1995 og 1997.

- [Mer om Kirkemøtet 2007 her](#).

20. november

470 samlet om trosopplæring

«Dette er den største fagkonferansen i kirken på flere år,» sa Paul Erik Wirgenes om trosopplæringskonferansen som ble arrangert i Folkets hus i Oslo. Det var påmeldt 470 deltakere. Kirkerådet og IKO, Kirkelig pedagogisk senter, stod bak konferansen. Det er femte gang en slik trosopplæringskonferanse arrangeres.

«En slik konferanse gir både inspirasjon og økt faglig kompetanse til en av de mest krevende fornyelser kirken har gått inn i,» sa Wirgenes, som leder trosopplæringsreformen i Den norske kirke.

Trond-Viggo Torgersen var invitert til å gi sitt perspektiv på barne- og ungdomsarbeidet i Den norske kirke. Han er medlem av kirken og har vært bidragsyter til boka «Barn og gudstjeneste – om hel deltakelse», som ble utgitt av KFUK-KFUM i 2005. Forsamlingen fikk også møte «fantasiminister» Hans Chr. Medlien fra Lucky Nærose – en selvopprettet fristat, identisk med Fagernes skolekrets i Ringsaker kommune. Formålet med fristaten er å skape et bedre og rikere liv for dem som bor i skolekretsen.

Fokus på konferansen var rettet mot å gi barn og unge tro og håp for framtida og livet. Seminarene reflekterte dette. Blant annet holdt Hans Jürgen Schorre og Jenny Skumsnes Moe seminar med tittelen «Håp for verden – om miljøutfordringene».

2. desember

Engler på tv i advent

Bibelske englefortellinger med tilknytning til julen ledet tv-seerne gjennom advent i 2007. Hver søndag i adventstiden sendte NRK 1 et program med lederen for trosopplæringsreformen i Den norske kirke, Paul Erik Wirgenes. «Engler i advent» het serien. «I flere av bibelfortellingene som hører med til jul, er det skildringer av menneskers møte med engler,» sa Wirgenes i forbindelse med lanseringen av serien.

«Men også i dag forteller mennesker at de har møtt engler. I programmene prøver vi å få til en dialog mellom det som Bibelens store fortelling rommer, og folks egne fortellinger fra vår tid. For kirken er det viktig å lytte til fortellinger av begge slag. Menneskers tro, tvil og erfaringer må få lov til å speile seg i bibelfortellingene.»

«Disse programmene er trosopplæring både for voksne og barn,» sa Paul Erik Wirgenes. «De hjelper til å holde den store fortellingen levende, og nettopp det er en av trosopplæringens viktige oppgaver. Skal en komme videre med kirkens trosopplæring, må også langt flere voksne få hjelp til å møte bibeltekstene og reflektere rundt dem. Barn er avhengige av voksne.»

I alle programmene bidro Anne Vada og Det norske jentekor med sang, ledsaget av musikerne Georg Reiss, Øystein Lund Olafsen og Ulf Nilsen.

4. desember

Opprop for jernbanen

Biskop Laila Riksaasen Dahl i Tunsberg og domprost David Gjerp i Tønsberg gikk sammen i spissen fra kirkens side for å støtte Folkeaksjon i Tønsberg og Vestfold for opprustning av Vestfoldbanen så raskt som mulig.

«For kirken er det viktig å kjempe mot alle krefter som ødelegger natur og klima. Troen på Gud som verdens skaper utfordrer alle kristne til å slå ring rundt skaperverket. Også julens budskap om Gud som ble menneske, understreker hvordan Gud har gjort seg til ett med denne verden,» het det i pressemeldingen.

«Det er nå ettertrykkelig dokumentert at klimaendringene de senere årene er menneskeskapte. I et globalt perspektiv vet vi også at verdens fattigste er de som i første omgang sterkest vil bli rammet av det økende antall naturkatastrofer,» påpekte kirkelederne som mente at den største feilen vi kan gjøre, er å ikke gjøre noe i det hele tatt.

«Transportsektoren utgjør en vesentlig kilde til forurensning. Vi støtter derfor Aksjonen for Vestfoldbanen. Dette er et konkret tiltak som kan gjennomføres i vårt nærmiljø. Lokalt blir derfor denne aksjonen et viktig symbol for en bedre klima- og transportpolitikk. Det er investert betydelige beløp til utbygging av veinettet. Nå gjelder det at ikke jernbanen gjennom Vestfold blir stående igjen som taperen,» het det i meldingen fra kirkelederne.

8. desember

Same uaktuell som biskop

Sørsameprest Bierna Bientie har varslet bispedømmerådet i Nidaros om at han ikke lenger er aktuell som ny biskop. Det var etter et møte i Utvalget for sørsamisk kirkeliv at Bierna Bientie for alvor tok inn over seg hvilke konsekvenser det vil bli for sørsamene dersom han ikke lenger skulle være deres prest.

«Vi var alle enige om at det ville være en fantastisk symbolsk seier for den samiske befolkning dersom en av våre kunne få en slik stilling i det norske samfunn og i Den norske kirke. Samtidig begynte det å gå opp for folk at dersom jeg ble biskop, ville det være vanskelig å gjennomføre dåp og begravelser 'på siden'. Det var da alvoret sank inn over oss for fullt, og begeistringen dempet seg noe,» sier Bierna Bientie.

Bientie er i dag er den eneste sørsamepresten, og den eneste som både kan teologien og har sørsamisk språkkompetanse. Han har begynt arbeidet med å tilpasse den kirkelige liturgien til sørsamiske forhold, kultur og tradisjoner – noe sørsamene har satt stor pris på.

Bierna Bientie mener prosessen rundt biskopnominasjonen har skapt større bevissthet om hvor sårbart det sørsamiske kirkelivet er. «I dag vet verken jeg eller det sørsamiske miljøet om noen som kan overta etter meg. Jeg tror derfor mine egne trenger min tid og krefter. Og det er andre gode kandidater til jobben som biskop,» sier Bientie.

24. desember

Overfylte kirker julaften

I romjula hadde mange aviser oppslag om overfylte gudstjenester julaften. Her er noen klipp:

Røros kirke var smekkefull da det ble ringt inn til gudstjeneste på julaften. 1200 personer er det plass til i Røros kirke, og trolig var det så mange til stede. De som kom det siste kvarteret før gudstjenesten startet klokken 16, måtte ta til takke med ståplasser ute ved veggene. Det var sokneprest Knut A. Tørring som holdt gudstjeneste. (Arbeidets Rett)

Elvebakken kirke var overfylt julaften, og både Hammerfest og Alta melder om godt kirkebesøk i jula. «Vi hadde to gudstjenester julaften, og på den ene, der barnekoret deltok, var kirken overfylt,» forteller prost Øystein Skille i Alta. (Finnmark Dagblad)

Alle benker i Hommelvik kirke var fylt ved årets familiegudstjeneste på julaften.

Kirken var mer enn full på årets mest populære gudstjeneste. Vikarprest Per Anton Leite forrettet gudstjenesten. Femteklassinger fra Sveberg skole og Hommelvik skole sang to julesanger på den flotte gudstjenesten. (Malvikbladet)

Bodø domkirke ble fylt opp hele tre ganger på julaften. På den første gudstjenesten deltok domkirkens aspirantkor, mens ungdomskoret og jentekoret sto for sangen på de to siste

gudstjenestene. Det var domkirkens egen domprost Elin Vangen som ledet alle tre gudstjenestene på julaften. (Avisa Nordland)